

Datum van inontvangstneming : 27/11/2018

Zaak C-663/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

23 oktober 2018

Verwijzende rechter:

Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 oktober 2018

In de strafzaak tegen:

B S

C A

COUR D'APPEL

D'AIX-EN-PROVENCE

[rechter in tweede aanleg Aix-en-Provence, Frankrijk]

[OMISSIS] [procedure]

[OMISSIS] Uitgesproken ter openbare terechtzitting op DINSDAG
23 OKTOBER 2018,

[OMISSIS] [procedure]

ARREST TEN GRONDE inzake het hoger beroep tegen een vonnis van de
tribunal correctionnel (rechter in eerste aanleg, bevoegd voor bepaalde strafzaken)

[OMISSIS] **[Or. 2-16]** [OMISSIS] [arrest waarin de verwijzende rechter beslist
om het Hof van Justitie een prejudiciële vraag te stellen, met een overzicht van de
gehele procedure en een zeer gedetailleerde uiteenzetting van de argumenten van
partijen. Aangezien de relevante informatie is overgenomen in het verzoek om een
prejudiciële beslissing dat als bijlage bij het arrest is gevoegd, behoeft het
verwijzingsarrest niet te worden vertaald, maar enkel het verzoek dat bij het Hof is
ingediend en in de bijlage is opgenomen]

OM DEZE REDENEN:

[OMISSIS] [procedure]

Alvorens recht te doen ten gronde;

Gelet op artikel 267 VWEU;

Wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 28, 29, 30 en 32 VWEU, de verordeningen nrs. 1307/2013 en 1308/2013 en het beginsel van vrij verkeer van goederen en wordt het Hof verzocht te antwoorden op de vraag of deze voorschriften aldus moeten worden uitgelegd dat de bij het besluit van 22 augustus 1990 ingevoerde afwijkende bepalingen, doordat de teelt, de industriële verwerking van en de handel in hennep wordt beperkt tot uitsluitend vezels en zaad, een met het Unierecht strijdige beperking inhouden;

Wordt het aan het Hof voorgelegde verzoek bij het onderhavige arrest gevoegd;

[OMISSIS] [procedure] [Or. 17]

[OMISSIS] [samenstelling van de Cour d'appel en procedure][Or. 18]

[OMISSIS] [procedure]

Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

1 - De vennootschap SAS Catlab, onder leiding van S B en A C-A, is in 2014 opgericht met als doel het in de handel brengen van Kanavape-producten, Alpha-CAT-kits voor kwaliteitsanalyse van CBD (zie punt 3 hieronder) en hennepolie. Op 18 juli 2016 is de vennootschap op gerechtelijk bevel opgeheven. De vennootschap Kanlaba SRO, gevestigd in Praag (Tsjechië), is in 2014 opgericht door drie vennoten: S B, A C-A en B, en legt zich toe op het in de handel brengen en distribueren van de Kanavape-producten.

2 - Kanavape is een elektronische sigaret waarvan de vloeistof cannabidiol of CBD bevat, en die via internet en een netwerk van verkopers van elektronische sigaretten zou worden gedistribueerd.

3 - CBD is een van de moleculen die afkomstig zijn uit cannabis. Een andere molecule, tetrahydrocannabinol (THC), verleent aan de plant psychotrope werking waardoor zij onder de categorie verdovende middelen valt. CBD wordt doorgaans

gewonnen uit *Cannabis sativa* L. (subspecies *sativa*) of hennep omdat dit ras van nature een hoog CBD-gehalte en een laag THC-gehalte heeft.

4 - In december 2014 is voor de lancering van Kanavape een reclamecampagne gevoerd; de nadruk lag daarbij op de ontspannende werking van het product en het feit dat het product in Frankrijk wettelijk was toegestaan. In dit verband verwijzen verdachten naar een ministerieel besluit van 22 augustus 1990, zoals gewijzigd in 2004.

5 – Het openbaar ministerie van de tribunal de grande instance de Marseille [rechter in eerste aanleg Marseille, Frankrijk], die territoriaal bevoegd was, heeft vervolgens een onderzoek gelast. Tegelijkertijd is de zaak voorgelegd aan de Agence nationale de sécurité du médicament [et des produits de la santé] (ANSM) [nationaal agentschap voor de veiligheid van geneesmiddelen en gezondheidsproducten].

6 - Uit dat onderzoek is gebleken dat de in Kanavape gebruikte CBD in Tsjechië werd geproduceerd, waarbij de gehele, ter plaatse geteelde *Cannabis sativa* L.-plant werd gebruikt; vervolgens werd dit product in Frankrijk ingevoerd door de vennootschap Catlab, die het in patronen voor elektronische sigaretten verwerkte. Op het certificaat van de Tsjechische producent van de CBD werd bevestigd dat de volledige plant was gebruikt. **[Or. 2]**

7 - Het controlelab van de ANSM heeft gemeld dat het Kanavape-patronen had geanalyseerd die op de markt te verkrijgen waren. Daarbij werden weliswaar grote verschillen in de CBD-concentratie geconstateerd maar het THC-gehalte in de onderzochte producten was altijd lager dan de wettelijk toegestane grens. In juli 2016 heeft de ANSM na een vergadering van de Commission des stupéfiants et des psychotropes [commissie verdovende en psychotrope middelen] laten weten Kanavape noch naar werking, noch naar presentatie als geneesmiddel te beschouwen, en dit agentschap heeft voor het overige verwezen naar de bevoegdheid van de directie mededinging.

8 - In afwachting van de resultaten van het gerechtelijk onderzoek en het door de ANSM gevoerde administratieve onderzoek hadden A C-A en S B de handel in hun product gestaakt. In de loop van 2016 hadden zij de verkoop opnieuw opgestart, nadat zij niets hadden vernomen van deze autoriteiten.

9 - Tegen S B en A C-A is vervolging ingesteld, volgens de dagvaardingen van 21 december 2016 en 20 september 2017, voor de tribunal correctionnel de Marseille, waarbij het feit van onrechtmatig bezit van verdovende middelen enkel ten laste van S B is gelegd, en de feiten van handel in een geneesmiddel zonder vergunning voor het in de handel brengen, opening van een farmaceutisch bedrijf zonder vergunning, reclame voor een geneesmiddel waarvoor geen handelsvergunning is verleend, misleiding over de wezenlijke kenmerken van een handelsgoed en schending van regelgeving inzake de handel en/of het gebruik van als giftig aangemerkte geneesmiddelen, planten, stoffen of preparaten, waarvan

overtreding van de wetgeving inzake giftige stoffen, ten laste van beide verdachten zijn gelegd.

10 - De dagvaarding met betrekking tot laatstgenoemde feiten (het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing betreft enkel deze feiten) is opgesteld als volgt: „[[OMISSIS]] te [...] Marseille, tussen 1 juli 2014 en 22 december 2016, in ieder geval op het nationale grondgebied en dat van de Europese Unie, gedurende een periode waarin de verjaring niet speelt, in het kader van een gereguleerde activiteit de bepalingen tot uitvoering van artikel L. 5132-8 van de Code de la santé publique [wetboek van volksgezondheid] houdende verbod op handelingen met planten die als giftig zijn aangemerkt, in casu [te hebben geschonden] door het telen, aanbieden, en gebruiken van cannabis voor industriële en commerciële doeleinden, de gehele plant of delen ervan, of producten die cannabis bevatten of producten die worden verkregen op basis van cannabis of de cannabisplant, in casu de Kanavape-verdamper of elektronische sigaret met hennepolie (in vloeibare vorm voor de elektronische sigaret), door niet-naleving van de bepalingen van artikel R. 5132-86 van de Code de la santé publique (CSP) en het gewijzigde besluit van 22 augustus 1990 houdende toepassing van artikel R. 5181 (thans artikel R. 5132-86 CSP) voor cannabis, in casu door voor de productie van de ingrediënten van het vloeistofpatroon voor de elektronische sigaret van de Kanavape-verdamper, delen van de plant cannabis sativa te gebruiken die wettelijk verboden zijn, in het bijzonder de bladeren, de bloemen, het bloemdek, de schutbladeren, de bloem- of vruchtdragende (of bloeiende) toppen, hoewel enkel de vezels en het zaad van de rassen van cannabis sativa genoemd in het gewijzigde besluit van 22 augustus 1990 voor industriële en commerciële doeleinden mogen worden gebruikt; feiten zoals bedoeld in de artikelen L. 5432-1 §1 1°, L. 5132-8, eerste alinea, L. 5132-1, R. 5132-74, R. 5132- 88, R. 5132-92 CSP en strafbaar gesteld in de artikelen L. 5432-1 §1, eerste en vijfde alinea, en L. 5432-4 CSP.” **[Or. 3]**

11 - Artikel R. 5132-86 van de Code de la santé publique luidt als volgt:

I. – Verboden zijn de productie, de vervaardiging, het vervoer, de invoer, de uitvoer, het bezit, het aanbieden, de overdacht, de verwerving of het gebruik van: 1) cannabis, de cannabisplant en -hars, cannabishoudende producten of producten die uit cannabis, de cannabisplant of -hars worden verkregen; 2) tetrahydrocannabinolen, met uitzondering van delta-9-tetrahydrocannabinol, hun esters, ethers, zouten en zouten van voornoemde afgeleide producten en producten die deze bevatten.

II. - Voor onderzoek en controle alsmede de vervaardiging van afgeleide producten die zijn toegestaan door de directeur-generaal van het nationaal agentschap voor de veiligheid van geneesmiddelen en gezondheidsproducten, kunnen afwijkingen op bovenstaande bepalingen worden toegestaan.

De teelt, de invoer, de uitvoer en het industriële en commerciële gebruik van cannabis zonder verdovende eigenschappen of producten die dergelijke rassen

bevatten, kunnen worden toegestaan op voorstel van de directeur-generaal van het agentschap, bij besluit van de ministers van Landbouw, Douane, Industrie en Volksgezondheid.

III. - Niet verboden zijn de vervaardiging, het vervoer, de invoer, de uitvoer, het bezit, het aanbieden, de overdracht, de verwerving of het gebruik, wanneer zij betrekking hebben op farmaceutische specialiteiten die een van de stoffen bedoeld in 1° en 2° van dit artikel bevatten en waarvoor een vergunning voor het in de handel brengen in Frankrijk is vereist overeenkomstig de bepalingen van afdeling 1 van titel II van dit wetboek of door de Europese Unie overeenkomstig verordening (EG) nr. 726/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 tot vaststelling van communautaire procedures voor het verlenen van vergunningen en het toezicht op geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik en tot oprichting van een Europees Geneesmiddelenbureau.

12 - Uit hoofde van de in deze bepalingen bedoelde afwijkingen is het besluit van 22 augustus 1990, zoals gewijzigd op 21 maart 2004, vastgesteld betreffende de tenuitvoerlegging van artikel R. 5132-86 CSP voor cannabis, dat als volgt luidt:

In de zin van artikel R. 5181 van voornoemd wetboek zijn toegestaan de teelt, de invoer, de uitvoer en het industriële en commerciële gebruik (van vezels en zaad) van de rassen van Cannabis sativa L. die aan de volgende criteria voldoen:

- het delta-9-tetrahydrocannabinolgehalte van deze rassen bedraagt maximaal 0,20 %;
- de bepaling van het delta-9-tetrahydrocannabinolgehalte en de bemonstering voor deze bepaling geschieden volgens de in bijlage uiteengezette communautaire methode.

Aanvragen om opname van een hennepas in de lijst van rassen van Cannabis sativa L. in artikel 2 moeten vergezeld gaan van een verslag over de resultaten van de analyses die volgens procedure B van de in de bijlage bij dit besluit beschreven methode zijn uitgevoerd, alsmede van een beschrijvende notitie over het betrokken ras. **[Or. 4]**

13 - De tribunal correctionnel heeft de verdachten ontslagen van rechtsvervolgning voor het aanzetten tot illegaal gebruik van verdovende middelen en S B en A C-A schuldig verklaard aan de andere tenlastegelegde feiten. De rechter heeft S B veroordeeld tot achttien maanden gevangenisstraf met uitstel en betaling van een geldboete van 10 000 EUR, en A C-A tot vijftien maanden gevangenisstraf met uitstel en betaling van een geldboete van 10 000 EUR. Voorts heeft hij een verzoek om vrijstelling van inschrijving in bulletin nr. 2 van het strafregister afgewezen en de verbeurdverklaring gelast van de in beslag genomen en verzegelde producten en publicatie van de uitspraak gelast. Civielrechtelijk heeft de rechter de burgerlijke-partijstelling van de Conseil nationale de l'ordre des pharmaciens [nationale raad van de orde van apothekers] ontvankelijk verklaard

en S B en A C-A solidair veroordeeld tot de betaling van 5 000 EUR als vergoeding voor de door deze Conseil geleden schade en 600 EUR op grond van artikel 475-1 van de Code de procédure pénal [wetboek van strafvordering] (bijlage 2).

14 - Bij de cour d'appel d'Aix-en-Provence [OMISSIS] [procedure] zijn door A C-A en S B regelmatig hogere beroepen ingesteld tegen een vonnis van de tribunal correctionnel de Marseille van 8 januari 2018, op civielrechtelijk en strafrechtelijk vlak, en tevens zijn incidentele hogere beroepen ingesteld door het openbaar ministerie op strafrechtelijk vlak en door de Conseil national de l'ordre des pharmaciens op civielrechtelijk vlak.

15 - Met name met betrekking tot de vervolging op grond van de wetgeving inzake giftige stoffen en de daaruit volgende misleiding vorderen A C-A en S B vrijstelling van vervolging.

16 – Met hun argumenten en middelen, die worden uiteengezet in het arrest dat de kamer heden wijst, voeren zij, in het licht van de gestelde vraag, aan dat het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin de regels voor de interne markt zijn neergelegd, volgens artikel 38 van toepassing is op landbouwproducten, waaronder ruwe hennep (*Cannabis sativa*) (hoofdstuk 57 van bijlage I), en kwantitatieve in- en uitvoerbeperkingen tussen de lidstaten in beginsel verbiedt (artikelen 34 tot en met 37).

17 - Verdachten betogen voorts dat in het Verdrag weliswaar is bepaald dat de lidstaten beperkingen mogen instellen ter „bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen”, maar dat met het gevaar dat de hennep teelt met zich brengt, in het bijzonder voor de volksgezondheid, reeds rekening is gehouden in de verordeningen (met name nrs. 1307/2013 en 1308/2013) doordat voor de hennep teelt slechts twee voorwaarden gelden: er moet gecertificeerd zaad worden gebruikt en het THC-gehalte van de stekken mag niet hoger zijn dan 0,2 %, waarbij nooit sprake is van een beperking voor bepaalde delen van de plant, die in de verschillende teksten altijd in haar geheel wordt beschouwd.

18 - Verdachten voeren aan dat het Hof van Justitie van de Europese Unie zich hierover reeds heeft uitgesproken en van oordeel was dat in de verordeningen inzake de gemeenschappelijke marktordening in de sector hennep voldoende rekening was gehouden met de gevaren voor de volksgezondheid (arrest [van 16 januari 2003, Hammarsten (C-462001, EU:C:2003:33)]). **[Or. 5]**

19 - Volgens hen heeft Frankrijk een „maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking” niet gerechtvaardigd met een algemeen belang, aangezien CBD niet schadelijk is - waarbij zij in dit verband betogen dat CBD als zodanig in de Code de la santé publique niet als verdovend middel is aangemerkt in tegenstelling tot THC - en in verschillende EU-landen al in de handel is.

20 - A C-A en S B verzoeken derhalve het Unierecht voorrang te verlenen en het besluit van 22 augustus 1990 buiten toepassing te laten, of, subsidiair, dat de Cour [d'appel] het Hof van Justitie een prejudiciële vraag stelt, aangezien de bepalingen van dit besluit niet kunnen worden gerechtvaardigd uit hoofde van een andere doelstelling van algemeen belang dan de doelstellingen die reeds door de gemeenschappelijke marktordening worden nagestreefd, en zij een onevenredige inbreuk op het Unierecht vormen.

21 - Hennep wordt geëxploiteerd in de landbouw, industrie en handel, en wordt voor velerlei doeleinden gebruikt in de textielindustrie, de levensmiddelenindustrie en voor de productie van bouwmaterialen. Frankrijk is een belangrijke producent van hennep, en om die reden waren afwijkende bepalingen op het algemene verbod op de teelt van of handel in cannabis gerechtvaardigd. Zo kon deze sector zich ontwikkelen, en werd de markt tegelijkertijd beschermd tegen de illegale teelt van deze plant, die nauw verwant is met de plant waarmee verdovende middelen worden aangemaakt.

22 - CBD lijkt geen algemeen erkende psychoactieve werking te hebben. Op dit punt merkt de cour [d'appel] op dat de Wereldgezondheidsorganisatie in een rapport uit 2017 heeft aanbevolen CBD te schrappen van de lijst met stimulerende middelen, dat de ANSM na de vergadering van de commission des stupéfiants et psychotropes van 25 juni 2015 heeft geconcludeerd dat er niet voldoende gegevens beschikbaar zijn op grond waarvan het product als schadelijk moet worden aangemerkt en het niet heeft beschouwd als een geneesmiddel naar werking, en dat de arts Maciuk, die was aangewezen in het strafrechtelijk onderzoek dat heeft geleid tot de onderhavige vervolging, heeft vastgesteld dat de cannabinoïde „een gering of geen” effect had op het centrale zenuwstelsel. CBD is niet als zodanig aangemerkt in het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen van 1961.

23 - Noch in de teksten die van toepassing zijn op industriële hennep, noch in de teksten over cannabis, dat een verdovend middel is, wordt uitdrukkelijk verwezen naar CBD, dat sinds enige tijd meer populariteit geniet. Nadat een groot aantal producten op basis van CBD in de handel was gebracht, heeft de minister van Justitie op 3 juli 2018 een circulaire opgesteld waarin wordt aangedrongen op strikte toepassing van het besluit van 22 augustus 1990; op grond van dit besluit, dat specifiek van toepassing is op zaad en vezels van Cannabis sativa L., kan natuurlijke CBD, die afkomstig is uit de volledige plant, en met name uit de bloemen en bladeren, niet als legaal worden beschouwd. Op deze grond is de vervolging ingesteld waarop de cour [d'appel] zich thans moet uitspreken, wegens het gebruik van de gehele hennepplant, inclusief bladeren en bloemen, voor de vervaardiging van het litigieuze product. **[Or. 6]**

24 - De handel in synthetische CBD zou echter niet onder de wetgeving vallen doordat deze stof, in tegenstelling tot THC, niet als verdovend middel is aangemerkt.

25 - Zoals is vastgesteld, wordt met het VWEU een gemeenschappelijke markt ingesteld op basis van vrij verkeer van goederen, met inbegrip van landbouwproducten (artikel 38). In hoofdstuk 57 van de bijlage bij het Verdrag wordt uitdrukkelijk verwezen naar „hennep (*Cannabis sativa*), ruw, geroot, gezwingeld, gehekeld of anders bewerkt, doch niet gesponnen; werk en afval (rafelingen daaronder begrepen)”.

26 - Gevaarlijke producten, waartoe in de eerste plaats verdovende middelen behoren, vallen echter niet onder het begrip „goederen” waarop de interne markt van toepassing is. Volgens het Hof van Justitie kan een product slechts als verdovend middel worden aangemerkt indien is voldaan aan twee cumulatieve voorwaarden: de schadelijkheid van het product moet zijn bewezen of algemeen zijn erkend, en de invoer en verhandeling moeten in alle lidstaten verboden zijn (arresten *Wolf* en *Evans*).

27 - Hennep met een lager THC-gehalte dan 0,2 % lijkt in casu niet als psychoactief middel te moeten worden beschouwd. Bovendien blijkt dit product in diverse EU-landen vrij te mogen worden verhandeld, zoals in Tsjechië, waaruit het product afkomstig was dat in de vloeistof voor Kanavape was verwerkt. Derhalve lijkt CBD op geen enkele grond te kunnen worden ondergebracht in de categorie verdovende middelen die zijn uitgesloten van de lijst van goederen waarop de interne markt van toepassing is.

28 - De voorwaarden voor tenuitvoerlegging van de interne markt zijn in diverse verordeningen gepreciseerd, en twee verordeningen in het bijzonder zijn thans van toepassing op hennep: verordening (EU) nr. 1307/2013 en verordening (EU) nr. 1308/2013.

29 - In eerstgenoemde verordening wordt in overweging 28 gewezen op de doelstelling ervan met betrekking tot „hennepassen die bepaalde garanties bieden ten aanzien van het gehalte aan psychotrope stoffen”. In overweging 31 wordt verklaard dat de Commissie ter bescherming van de volksgezondheid gedelegeerde handelingen moet kunnen vaststellen waarbij een procedure voor de vaststelling van hennepassen en voor de verificatie van het THC-gehalte ervan wordt vastgelegd. In artikel 32, lid 6, wordt gepreciseerd dat de geteelde rassen een THC-gehalte van maximaal 0,2 % moeten hebben (bij een hoger gehalte komen de arealen niet in aanmerking voor steun in het kader van het GLB). In artikel 35 is het volgende vastgelegd: „Teneinde de bescherming van de volksgezondheid te garanderen, is de Commissie bevoegd om overeenkomstig artikel 70 gedelegeerde handelingen vast te stellen waarin [...] de toekenning van betalingen afhankelijk [wordt] gesteld van het gebruik van gecertificeerd zaad van bepaalde hennepassen en voor de verificatie van het in artikel 32, lid 6, genoemde THC-gehalte ervan.”

30 - De Commissie heeft deze mogelijkheid nadien toegepast in gedelegeerde verordening 2017/1155, waarin de voorwaarden voor controle van het THC-gehalte van planten zijn bepaald, zonder dat overigens onderscheid wordt gemaakt tussen de delen van de plant, waarbij elke lidstaat verplicht is om 30 % van de arealen te controleren. [Or. 7]

31 - In laatstgenoemde verordening, verordening nr. 1308/2013, waarin de voorwaarden voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden gewijzigd, wordt in artikel 1 gepreciseerd dat zij van toepassing is op landbouwproducten, en in de bijlagen wordt „hennep (*Cannabis sativa* L.), ruw of bewerkt, doch niet gesponnen; werk en afval (afval van garen en rafelingen daaronder begrepen), van hennep” vermeld onder de producten waarop het GLB van toepassing is.

32 - In artikel 189 van deze verordening is het volgende vastgelegd: a) de invoer van ruwe hennep is uitdrukkelijk toegestaan indien wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 32, lid 6, en artikel 35 van verordening (EU) nr. 1307/2013; b) er gelden beperkingen voor zaaizaad (gecertificeerd zaad en een THC-gehalte van maximaal 0,2 %); c) er gelden beperkingen voor niet voor inzaai bestemd hennepzaad, dat alleen mag worden ingevoerd door importeurs die door de lidstaat zijn erkend.

33 - Gepreciseerd wordt dat „dit artikel geldt onverminderd restrictievere bepalingen die de lidstaten vaststellen in overeenstemming met het VWEU en met inachtneming van de verplichtingen die voortvloeien uit de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw”.

34 - Op grond van zowel het Verdrag zelf als verordening nr. 1308/2013 voor zover van toepassing op hennep kunnen de lidstaten restrictievere maatregelen nemen, maar de door het Hof geformuleerde cumulatieve voorwaarden komen erop neer dat deze overwegingen niet reeds in aanmerking mogen zijn genomen in Europese regelgeving, dat de lidstaat deze beperkingen rechtvaardigt met een onderscheiden belang en dat het evenredigheidsbeginsel wordt geëerbiedigd.

35 - In de Europese regelgeving zijn bepalingen vastgelegd voor de teelt van en de handel in hennep, omdat hennep nauw verwant is aan giftige en illegale planten. Daarbij wordt ten eerste verwezen naar de beperking van de werkingssfeer tot uitsluitend rassen die „waarborgen bieden ten aanzien van het gehalte aan bedwelmende stoffen” en is voorts een beperking voor zaad ingesteld en geldt de verplichting dat het THC-gehalte van hennep laag is, die in verschillende verordeningen is opgenomen waarbij het toegestane THC-gehalte geleidelijk is verlaagd van 0,3 % [verordening (EEG) nr. 2059/84] tot 0,2 % [verordening (EG) nr. 1420/98], het maximale gehalte dat thans nog van kracht is.

36 - Het doel van bescherming van de volksgezondheid, gesteld dat dit de rechtvaardigingsgrond is voor de beperking die in het besluit van 22 augustus 1990 is gesteld ten aanzien van de regelgeving inzake de interne markt en het VWEU, lijkt derhalve reeds in aanmerking te zijn genomen in deze regelgeving

van de EU en kan blijkbaar geen maatregel van gelijke werking als een beperking van het vrije verkeer van goederen rechtvaardigen, waarbij dit beginsel rechtstreekse werking heeft in de lidstaten, omdat de in Kanavape aanwezige CBD uit Tsjechië was ingevoerd en er sprake was van intracommunautair handelsverkeer.

37 - Het evenredigheidsbeginsel lijkt evenmin te kunnen worden aangevoerd, aangezien de Franse staat zich, met name in de circulaire van 23 juli 2018, ter rechtvaardiging van het verbod op natuurlijke CBD beroept op een verbod dat niet van toepassing kan zijn op de handel in synthetische CBD met dezelfde kenmerken en werking. **[Or. 8]**

38 - Derhalve rijst de vraag of het gewijzigde besluit van 22 augustus 1990 strookt met de Europese verdragsregels, aangezien in dat besluit het vrije verkeer van henneproducten, in een verdergaande mate dan de Europese beperkingen voor zaad en het THC-gehalte, wordt beperkt tot uitsluitend de handel in vezels en zaad en niet tot producten die afkomstig zijn uit de gehele plant.

39 - Alvorens ten gronde recht wordt gedaan, moet derhalve het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vraag over de draagwijdte en de uitlegging van het Unierecht en over de verenigbaarheid van de Franse regeling met het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de Europese verordeningen:

40 - Moeten de verordeningen nrs. 1307/2013 en 1308/2013 en het beginsel van vrij verkeer van goederen aldus worden uitgelegd dat de bij het besluit van 22 augustus 1990 ingevoerde afwijkende bepalingen een met het Unierecht strijdige beperking inhouden doordat de teelt, de industriële verwerking van en de handel in hennep wordt beperkt tot uitsluitend vezels en zaad?

Aix-en-Provence, 23 oktober 2018

[OMISSIS] [naam en handtekening van de president]